

Serie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ISABEL ALLENDE

Planul infinit

Traducere din spaniolă de
CORNELIA RĂDULESCU

HUMANITAS
fiction

Partenerului meu, William C. Gordon, și celorlalți care mi-au încredințat secretele din viața lor. Cât și mamei mele, pentru dragostea sa necondiționată și pentru implacabilul creion roșu cu care m-a ajutat să corectez povestea asta.

I. A.

Mulțumesc vieții, care mi-a dăruit atâtea, care mi-a
dat râsul, care mi-a dat plânsul...

VIOLETA PARRA, Chile

Sunt singur pe creasta muntelui în zori. În ceața lăptoasă zăresc la picioarele mele trupurile prietenilor, unii au alunecat pe coastă în jos precum niște marionete roșii dezarticulate, alții par palide statui surprinse de eternitatea morții. Umbre tăcute se cațără spre mine. Tăcere. Aștept. Se apropie. Trag în siluetele întunecate în pijamale negre, fantome fără chip, simt reculul puștii-mitralieră, tensiunea îmi frige mâinile, în aer se încrucișează liniile incandescente ale focurilor de armă, dar n-aud nimic. Atacatorii au devenit transparenți, gloanțele trec prin ei fără să-i oprească, înaintează implacabil. Mă înconjoară... tăcere.

Mă trezesc țipând și continui să strig, să strig.

GREGORY REEVES

Partea întâi

Mergeau pe drumurile din Vest fără grabă și fără o țintă anume, schimbând traseul după un impuls de moment, după semnul premonitoriu al unui stol de păsări, lăsându-se tentați de un nume necunoscut. Cei din familia Reeves se opreau din acest pelerinaj când oboseau sau când dădeau peste cineva dispus să le cumpere marfa intangibilă. Vindeau speranță. Au străbătut astfel deșertul în lung și-n lat, au trecut munții și, într-o dimineață, răsăritul soarelui i-a prins pe o plajă a Pacificului. Patruzeci și ceva de ani mai târziu, într-o lungă mărturisire în care și-a trecut în revistă viața cu greșelile și succesele sale, Gregory Reeves mi-a descris prima lui amintire: un copil de patru ani, el însuși, făcând pipi pe o colină în fapt de seară, orizontul pictat în roșu și chihlimbării de ultimele raze ale soarelui, în spate, culmile muntoase, iar mai jos, o câmpie întinsă cât vezi cu ochii. Lichidul cald curge de parcă ar fi un element esențial al corpului și spiritului, fiecare picătură dispare în pământ, marcând teritoriul cu semnătura sa. Prelungește plăcerea, se joacă cu jetul, desenează un cerc de culoarea topazului în țărână, percepe pacea deplină a serii, imensitatea lumii îl emoționează și-l face să fie euforic, căci e și el o parte a acestui peisaj curat și plin de minuni, a acestei geografii nemărginite ce trebuie explorată. Ceva mai încolo îl așteaptă ai lui. Totul e perfect, e prima dată când are conștiința fericirii; e o clipă pe care n-o s-o uite nicicând. De-a lungul vieții, Gregory Reeves va mai simți de câteva ori această uluire în fața surprizelor lumii, senzația că face parte dintr-un loc splendid unde totul este posibil, de la sublim la abject, și totul are noima sa, nimic nu se

petrece întâmplător și nimic nu e inutil, așa cum predica răcnind tatăl său, arzând de un foc mesianic și cu șarpele încolăcit la picioare. Și de fiecare dată când l-a copleșit fulgerul înțelegerii și-a amintit asfințitul acela de pe deal. Copilăria lui a fost o perioadă prea lungă de confuzie și penumbră, cu excepția acelor ani de pribegie cu familia. Tatăl, Charles Reeves, își conducea micul trib cu severitate și reguli clare, fiecare cu îndatoririle sale, cu recompense și pedepse, cauză și efect, o disciplină bazată pe o scală de valori imuabilă. Tatăl veghea precum ochiul Domnului. Drumurile determinau soarta familiei Reeves fără să le altereze stabilitatea, căci rutina și normele erau precise. A fost singura perioadă în care Gregory s-a simțit sigur. Furia a venit mai târziu, când tatăl n-a mai fost, iar realitatea a început să se deterioreze în mod ireparabil.

Soldatul s-a așternut la drum de dimineață, cu ranița în spate, iar după prânz îi părea deja rău că nu luase autobuzul. O pornise fluierând vesel, dar după câteva ore îl durea mijlocul și-și întrerupea cântecul cu înjurături. Era prima permisie după un an de serviciu militar în Pacific și se-ntorcea în satul lui cu o cicatrice pe burtă, sechelele unei crize de malarie și la fel de sărac ca întotdeauna. Își agățase cămașa într-un băț ca să-și facă oarece umbră, era asudat și pielea îi strălucea ca o oglindă întunecată. Avea de gând să profite de fiecare clipă din cele două săptămâni de libertate, să-și petreacă nopțile jucând biliard cu prietenii și dansând cu fetele care-i răspuseseră la scrisori, să doarmă dus, să se trezească în nări cu aroma cafelei fierbinți și a clătitorilor făcute de mama, singurul fel apetisant care-i reușea, orice altceva mirosea a cauciuc ars, însă cui îi păsa de talentele culinare ale celei mai frumoase femei pe o rază de o sută de mile, o legendă vie, cu membre lungi de statuie și ochi galbeni de leopard. De mult mergea fără să vadă nici țipenie prin pustietățile acelea, când a auzit în spate zgomotul unui motor și a zărit silueta neclară a unui camion care tremura ca un miraj chinuit în reverberația luminii. A așteptat să-l ajungă din urmă, vrând să-i roage să-l ia și pe el o bucată de drum, dar s-a răzgândit imediat, speriat de apariția

aceea bizară: un vehicul vopsit în culori bălțate, încărcat până în vârf cu un munte de troace peste care tronau o colivie cu găini și un câine priponit cu o frânghie, iar pe capotă un megafon și un afiș pe care scria cu litere mari „Planul Infinit“. S-a dat într-o parte ca să-i lase să treacă, i-a văzut oprindu-se câțiva metri mai departe și pe geam s-a aplecat o femeie cu părul roșu care i-a făcut semn să se apropie. N-a știut dacă să se bucure sau nu, s-a apropiat prudent, socotind că ar fi fost imposibil să aibă loc în cabina în care călătoreau înghesuți trei adulți și doi copii și că ar fi trebuit să fie acrobat ca să se cațere în spate. S-a deschis portiera și șoferul a sărit jos.

— Charles Reeves, s-a prezentat el politicos, dar autoritar.

— Benedict... domnule... King Benedict, a răspuns tânărul, ștergându-și fruntea.

— O să fim cam înghesuți, după cum vezi, dar unde încap cinci încap și șase.

Au coborât și ceilalți pasageri, femeia cu lațe roșii s-a dus către niște arbuști, urmată de o fetiță de vreo șase ani, care, ca să câștige timp, cobora începând să-și dea jos chiloții, în timp ce copilul mai mic scotea limba la el, ascuns după fustele mamei-sii. Charles Reeves a desfăcut o scară de pe o latură a camionului, s-a cățarat agil pe încărcătură și a dat drumul câinelui, care a coborât cu o săritură temerară și s-a apucat să alerge în cerc, amușinând tufele.

— Copiilor le place să meargă în spate, dar e periculos, nu pot sta singuri acolo. Olga și dumneata o să aveți grijă de ei. O să-l punem pe Oliver în față, ca să nu ai probleme, e încă puian-dru, dar deja are apucături de câine bătrân, a spus omul, făcându-i semn să urce.

Soldatul și-a aruncat ranița peste muntele de bagaje și s-a cățarat, apoi s-a întins ca să-l apuce pe mezinul pe care tatăl îl ridicase în brațe, un puști slab, cu urechi clăpăuge și un zâmbet irezistibil care-i umplea fața de dinți. Femeia și fetița s-au urcat tot în spate, ceilalți doi au intrat în cabină și camionul a luat-o din loc.

— Mă cheamă Olga, iar ei sunt Judy și Gregory, s-a prezentat femeia cu păr imposibil, întinzându-și fustele și împărțind mere

și biscuiți. Nu te așeza pe cutia aia, acolo e șarpele boa și nu trebuie să-i astupi găurile prin care respiră, a mai spus ea.

Micul Gregory a încetat să mai scoată limba de cum a aflat că omul venea de la război: o expresie respectuoasă a luat locul strâmbăturilor obraznice; l-a descusut despre avioanele de luptă până l-a cuprins somnul. Soldatul a încercat să intre în vorbă cu roșcata, însă femeia răspundea monosilabic, așa că n-a insistat. S-a apucat să fredoneze cântece din satul lui, uitându-se pe furiș la cutia cea misterioasă, până când ceilalți au adormit și i-a putut cerceta în voie. Copiii aveau părul aproape alb și ochi atât de deschiși la culoare, încât văzuți din profil păreau orbi, în schimb femeia avea tenul măsliniu al unor rase mediteraneene. Bluza îi era deschisă la primii nasturi, picături de sudoare i se scurgeau pe decolteu și coborau într-un firicel lent pe șanțul dintre sâni. Ridicase un braț ca să-și sprijine capul de o ladă, lăsând vederii părul negru al axilei și pata umedă de la subsuoară. S-a uitat repede în altă parte, de teamă să nu fie surprins și curiozitatea sa să fie prost interpretată, până acum oamenii aștia au fost amabili, prea amabili, dar cu albi nu știi niciodată. A dedus că cei mici erau copiii celeilalte perechi, deși, după cum arăta, cuplul Reeves ar fi putut să le fie chiar bunici. S-a uitat la încărcătură și a ajuns la concluzia că oamenii nu se mutau, cum crezuse inițial, ci călătoreau cu casă cu tot. A observat un butoi de câteva galoane cu apă și altul cu combustibil și s-a întrebat cum se descurcau cu benzina, raționalizată de ceva vreme din cauza războiului. Totul era așezat într-o ordine meticuloasă, de cârlige și atârănători spânzurau unelte și ustensile, existau compartimente speciale pentru valize, totul era bine prins, fiecare bagaj era marcat și existau mai multe lăzi cu cărți. În scurt timp, căldura și legănatul camionului l-au copleșit și a adormit sprijinit de cușca găinilor. S-a trezit la jumătatea după-amiezii, când au oprit. Băiețelul pe care-l ținuse pe genunchi era ușor, dar din cauza nemișcării îi amortiseră mușchii și-și simțea gâtul uscat ca iasca. Câteva clipe n-a știut unde se află, a dus mâna la buzunar după bidonul cu whisky și a tras o dușcă de trezire. Femeia și copiii erau plini de praf, sudoarea le lăsase dăre pe obraz și pe gât. Charles Reeves ieșise de pe

drum și acum se aflau într-un pâlc de copaci, singura sursă de umbră în pustietatea aceea, acolo aveau să facă popas ca să se răcească motorul, dar mâine putea să-l ducă până acasă la el, i-a spus soldatului, care între timp se mai liniștise, familia asta ciudată începea să-i fie simpatică. Reeves și Olga au dat jos o parte din calabalâc și au montat două corturi cam uzate, în timp ce cealaltă femeie, care s-a prezentat Nora Reeves, pregătea mâncarea pe o sobă cu kerosen, ajutată de fiică-sa Judy, iar băiatul căuta lemne de foc, cu câinele după el.

— Vănam iepuri, tati! l-a implorat în timp ce-l trăgea de pantaloni.

— Azi n-avem timp de asta, Greg, a răspuns Reeves, în timp ce scotea un pui din cușcă și-i sucea gâtul cu un gest hotărât.

— Nu se găsește carne. Puii îi păstrăm pentru ocazii, a explicat Nora, parcă scuzându-se.

— Astăzi e o ocazie, mami? a întrebat Judy.

— Sigur că da, domnul King Benedict e musafirul nostru.

Pe seară tabăra era gata, pasărea fierbea în oală și fiecare își vedea de treabă la lumina lămpilor cu carbid și a focului: Nora făcea temele cu copiii, Charles Reeves frunzărea un exemplar hărtănit din *National Geographic* și Olga înșira mărgelile colorate.

— Ca să poarte noroc, l-a lămurit pe musafir.

— Și ca să nu te faci nevăzut, a adăugat fetița.

— Cum așa?

— Păi, dacă începi să devii invizibil, îți pui un șirag din asta și așa lumea te poate vedea.

— N-o lua în seamă, povești de-ale copiilor, a râs Nora Reeves.

— Dar e adevărat, mami!

— N-o contrazice pe maică-ta, i-a retezat-o scurt Charles Reeves.

Femeile au pus masa, o scândură lată acoperită cu o față de masă, farfuriile de faianță, pahare de sticlă și șervetele impecabile. Desfășurarea asta nu i s-a părut soldatului practică pentru acest gen de camping, la el acasă mâncau în străchini de tablă, dar s-a abținut să comenteze. A scos din buzunar o conservă de carne și i-a întins-o timid amfitrionului; nu voia să se creadă că-și plătește cina, dar nici nu putea să profite de ospitalitatea oamenilor fără

să contribuie cu ceva. Charles Reeves a pus conserva în mijlocul mesei, alături de fasole, de orez și de oala cu puilul. S-au luat de mâini și tatăl a binecuvântat pământul care îi primea și darul hranei. Nu se vedea băutura alcoolică pe masă, iar oaspetele s-a ferit să scoată whisky-ul, poate că familia Reeves era abstinentă din motive religioase. Observase că în scurta rugăciune tatăl nu pomenise de Dumnezeu. A constatat că mâncau cu multă delicatețe, mânuiau tacâmurile cu vârful degetelor, deși în gesturile lor nu era nimic pretențios. După masă au pus vasele într-un lighean cu apă pentru a fi spălate a doua zi, au acoperit mașina de gătit și au dat resturile câinelui Oliver. Se înnoptase de-acum, bezna nu făcea față lămpilor, familia s-a așezat în jurul focului din mijlocul taberei. Nora Reeves a luat o carte și a citit cu glas tare o istorie complicată cu egipteni, pe care pesemne copiii o cunoșteau, pentru că Gregory a întrerupt-o:

- Nu vreau ca Aida să moară închisă în mormânt, mami.
- E doar o operă, fiule.
- Nu vreau să moară!
- De data asta n-o să moară, Greg, a decis Olga.
- De unde știi?
- Am văzut în globul meu.
- Ești sigură?
- Absolut sigură.

Nora Reeves a rămas cu ochii în carte, un pic consternată, ca și cum schimbarea deznodământului ar fi depășit-o.

- Despre ce glob e vorba? a întrebat soldatul.
- E globul de cristal în care Olga vede ce nu poate vedea nimeni altul, a explicat Judy ca pentru un redus mintal.
- Nu totul, doar anumite lucruri, a lămurit Olga.
- Poți să-mi vezi viitorul? a întrebat Benedict pe un ton atât de îngrijorat, că până și Charles Reeves și-a ridicat ochii din revistă.

- Ce anume vrei să știi?
- Am să apuc sfârșitul războiului? Am să mă întorc întreg?

Olga s-a dus la camion și după puțin timp a revenit cu o sferă de sticlă și o bucată de catifea decolorată pe care le-a pus pe masă.